

POSTANOWIENIE Z DNIA 24 PAŹDZIERNIKA 2008 R.
WZ 64/08

Zażalenie na postanowienie prokuratora co do dowodów rzeczowych wydane w następstwie umorzenia śledztwa, o którym mowa w art. 323 § 2 k.p.k., na podstawie art. 465 § 2 k.p.k. przysługuje do sądu właściwego do rozpoznania sprawy, gdyż w tym wypadku ustawa nie stanowi inaczej. Tracący niebawem moc obowiązującą (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 lipca 2008 r., K. 38/07 – Dz. U. Nr 123, poz. 802) art. 236 § 2 k.p.k., w myśl którego zażalenie na postanowienie prokuratora w przedmiocie dowodów rzeczowych rozpoznaje prokurator nadrzędny, nie ma tu bowiem zastosowania, ponieważ chodzi w nim o zażalenie na postanowienie wydane wyłącznie „w toku” postępowania przygotowawczego, a nie po jego zakończeniu.

Przewodniczący: sędzia SN M. Buliński.

Sędziowie SN: E. Matwijów, J. B. Rychlicki (sprawozdawca).

Prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej: płk R. Szubiga.

Sąd Najwyższy w sprawie ppłk. Jana O., w przedmiocie dowodów rzeczowych, po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 24 października 2008 r. zażalenia prokuratora Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w E. na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 17 września 2008 r., po wysłuchaniu wniosku Prokuratora,

u ch y li ł zaskarżone postanowienie i sprawę p r z e k a z a ł do rozpoznania Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w W.

UZASADNIENIE

Prokurator Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w E. postanowieniem z dnia 30 lipca 2008 r., na podstawie art. 322 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. umorzył śledztwo przeciwko ppłk. Janowi O. z JW (...) w M. o czyn określony w art. 284 § 1 k.k., wobec stwierdzenia, że czyn ten nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Jednocześnie prokurator w tymże postanowieniu, na podstawie art. 323 § 1 k.p.k. w zw. z art. 230 § 2 k.p.k. dowody rzeczowe opisane w pkt. II ppkt A zwrócił ppłk. Janowi O., jako osobie uprawnionej do ich posiadania, zaś dowody rzeczowe opisane w pkt. II ppkt B zwrócił pokrzywdzonym Iwonie i Bogdanowi W., jako osobom uprawnionym do ich posiadania zgodnie z treścią prawa własności.

Zażalenie na postanowienie prokuratora w przedmiocie dowodów rzeczowych opisanych w pkt. II ppkt B wniósł ppłk Jan O.

Zarzucając obrazę przepisów prawa procesowego (art. 230 § 2 k.p.k., 670 k.c. w zw. z art. 829 k.p.c.) wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia na jego korzyść.

Wojskowy Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 17 września 2008 r., na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 236 § 2 k.p.k. uznał się niewłaściwym do rozpoznania zażalenia ppłk. Jana O. i przekazał sprawę Wojskowemu Prokuratorowi Okręgowemu w W. jako właściwemu do rozpoznania zażalenia. Wojskowy Sąd Okręgowy w W. w uzasadnieniu swej decyzji podniósł, że przepisy Kodeksu postępowania karnego rozgraniczają w sposób wyraźny kompetencje prokuratora oraz sądu w zakresie czynności procesowych związanych m.in. z dowodami rzeczowymi w zależności od określonego etapu postępowania karnego. Z treści art. 236 § 2 k.p.k. wynika, według oceny tegoż Sądu „że na czynności prokuratora dotyczące

dowodów rzeczowych zażalenie służy do prokuratora nadrzędnego pomimo, iż rozstrzygnięcie w tym przedmiocie zostało zawarte w postanowieniu o umorzeniu postępowania przygotowawczego”. Stanowisko to znajduje też oparcie w treści art. 330 § 1 k.p.k.

Zażalenie na to postanowienie wniósł prokurator Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w E. Zaskarżając je w całości, zarzucił rażąco obrazę przepisów postępowania, przez błędne zastosowanie przepisu art. 236 § 2 k.p.k. określającego właściwość Wojskowego Prokuratora Okręgowego w W. do rozpoznania zażalenia ppłk. Jana O., podczas gdy w zaistniałej sytuacji procesowej właściwym do rozpoznania tegoż zażalenia jest Wojskowy Sąd Okręgowy w W. (art. 465 § 2 k.p.k.).

Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w W. w celu rozpoznania zażalenia ppłk. Jana O. W uzasadnieniu zażalenia prokurator odniósł się do regulacji prawnych określonych w art. 236 § 2 k.p.k., 323 § 2 k.p.k., 465 § 2 k.p.k. wskazując, że ten ostatni przepis określa właściwość organu procesowego do rozpoznania zażalenia ppłk. Jana O.

Sąd Najwyższy po wysłuchaniu prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej, który popierał zażalenie prokuratora, zważył co następuje.

Zażalenie jest zasadne. Rację należało przyznać skarżącemu, że zaskarżona decyzja procesowa oraz jej podstawa prawna są błędne. Niezależnie od kwestii niekonstytucyjności przepisu art. 236 § 2 k.p.k., wynikającej z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 lipca 2008 r., K 38/07, którego sentencja została ogłoszona dnia 11 lipca 2008 r. w Dz. U. Nr 123, poz. 802, podnieść należało, że w niniejszej sprawie art. 236 § 2 k.p.k., jak również art. 35 § 1 k.p.k. nie znajduje zastosowania. Art. 236 § 2 k.p.k. nadal funkcjonujący w obrocie prawnym stanowi, że zażalenie na postanowienie, o którym mowa w § 1 oraz na postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych, a także inne czynności prokuratora w toku postępowania

przygotowawczego rozpoznaje prokurator nadrzędny. Przepis ten dotyczy więc czynności procesowych przeprowadzonych przez prokuratora w toku postępowania przygotowawczego. Użycie przez ustawodawcę określenia „tok” nie oznacza nic innego jak „czas”, „ciąg”, „przebieg czegoś”, „odbywanie się” (por. Nowy Słownik Języka Polskiego, PWN, Warszawa 2002, s. 1034). Zaskarżona decyzja została podjęta po zakończeniu postępowania przygotowawczego prowadzonego w formie śledztwa, a więc nie jest decyzją, która została przeprowadzona w toku tegoż postępowania (arg. z art. 321 § 6 k.p.k.). Określenie „zamknięcie” użyte w treści art. 321 § 6 k.p.k. oznacza „zakończenie zbierania dowodów przestępstwa” (por. tamże s. 1231). Zatem art. 236 § 2 k.p.k. w zaistniałej sytuacji procesowej nie znajduje zastosowania. Również zawarta w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego problematyka niekonstytucyjności tegoż przepisu, zważywszy na powstały układ zażaleniowy, nie znajduje bezpośredniego zastosowania w niniejszej sprawie. Natomiast podstawą prawną wskazania organu procesowego jako właściwego do rozpoznania przedmiotowego zażalenia są przepisy art. 323 § 2 k.p.k. oraz art. 465 § 2 k.p.k. Pierwszy z przepisów w sposób jasny określa, że na postanowienie, o którym mowa w § 1, przysługuje zażalenie podejrzanemu, pokrzywdzonemu i osobie, od której przedmioty te odebrano lub która zgłosiła do nich roszczenie. Drugi stanowi, że na postanowienie prokuratora przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy, chyba że ustawa stanowi inaczej. Ten ostatni przepis stanowi ogólną zasadę, na podstawie, której sąd właściwy do rozpoznania sprawy rozpoznaje zażalenie. Właściwość tego sądu zostaje ograniczona w tych tylko przypadkach, kiedy ustawa „stanowi inaczej”. W zaistniałej sytuacji procesowej przepisy Kodeksu postępowania karnego, odnoszące się do postępowania z dowodami rzeczowymi „nie stanowią inaczej”. Nie stanowi inaczej przepis art. 302 § 3 k.p.k., ani też przepis art. 236 § 2 k.p.k., albowiem nie mają one odpowiedniego zastosowania do tej

sytuacji procesowej. Przepisami, które wskazują właściwy organ procesowy do rozpoznania zażalenia, na postanowienie prokuratora w przedmiocie dowodów rzeczowych, wydane po zakończeniu toku postępowania przygotowawczego są art. 323 § 2 k.p.k. oraz art. 465 § 2 k.p.k.

W związku z tym zażalenie prokuratora należało uwzględnić, uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w W. jako sądowi właściwemu do rozpoznania zażalenia ppłk. Jana O.